

Voorlopen: gastvrijheid of simpelweg de uitvoering van een wettelijke taak?

DOOR IGLE WEIDENAAR

Bij veel begraafplaatsen is het een terugkerende discussie: moet een uitvaartstoet wel of niet ontvangen worden bij de ingang van de begraafplaats en begeleid worden tot naar het graf?

Op veel gemeentelijke begraafplaatsen is de voorloper wegbezuinigd. Ook op bijzondere begraafplaatsen ontbreekt te vaak iemand die de uitvaartstoet ontvangt. Maar mag dit eigenlijk wel?

Een van de vragen uit de kwaliteitsstoets die in 2022 onder de LOB-leden is uitgezet, luidde: *Wordt het beheer op uw begraafplaats(en) uitgevoerd conform de Wet en het Besluit op de lijkbezorging?*

Maar liefst 98 procent van de deelnemers aan de toets gaf aan dat zij de wettelijke regels volledig volgen. Een mooie score richting de honderd procent. Een andere vraag uit de toets was: *Indien een rouwstoet arriveert op uw begraafplaats(en), wordt deze dan begeleid door een eigen voorloper (in dienst van de begraafplaats)?*

Opvallend dat hier slechts iets meer dan de helft van de deelnemers aangaf dat er altijd een voorloper aanwezig is om de uitvaartstoet te ontvangen. Hoe is dat te rijmen met het uitvoeren van de wettelijke taak zoals deze in artikel 8 van de Wet op de lijkbezorging beschreven staat? Zonder in te zoomen op de vraag of het een belangrijk signaal van gastvrijheid is, is het duidelijk dat de persoonlijke ontvangst van een uitvaart op de begraafplaats eigenlijk gewoon een wettelijk vereiste is.

Artikel 8 Wlb

Om dat duidelijk te maken hier de letterlijke tekst van artikel 8 van de Wet op de lijkbezorging (Wlb):

1. Op de kist of op een ander omhulsel van het lijk wordt een registratienummer aangebracht, dat correspondeert met het nummer, vermeld op een bijgevoegd document dat tevens de namen, de data van geboorte en overlijden van de overledene dan wel de geslachtsnaam van de doodgeborene bevat, nadat is vastgesteld dat het document betrekking heeft op het lijk.
2. Tot begraving of crematie wordt niet overgegaan dan nadat de houder van de begraafplaats of van het crematorium de overeenkomst heeft vastgesteld tussen het op de kist of het omhulsel vermelde registratienummer en het nummer, vermeld op het document, bedoeld in het eerste lid.
3. Indien er reden is om aan te nemen dat de gegevens op het document dan wel op de kist of het omhulsel niet juist zijn, vindt zo mogelijk de identificatie van het lijk plaats door twee personen die de overledene bij leven hebben gekend, in tegenwoordigheid van de houder van de begraafplaats of het crematorium.

Bij een begrafenis zijn twee partijen verantwoordelijk voor de juiste uitvoering

hetgeen in artikel 8 Wlb is opgenomen. Lid 1 van dit artikel geeft aan dat de kist of het lijkomhulsel voorzien moet zijn van een registratienummer. Vaak wordt hiervoor een sticker(tje) gebruikt dat nauwelijks zichtbaar op het hoofdeinde van de kist wordt geplaatst. Bij het nummer op de kist hoort een document waarop hetzelfde nummer vermeld is en de gegevens van de overledene. Het is

Voorlopen op natuurbegraafplaats
Maashorst. Foto: Natuurbegraven Nederland

duidelijk dat het plaatsen van het nummer op de kist en een volledig ingevuld document een verantwoordelijkheid is van de uitvaartverzorger. Deze verklaart dat die specifieke overledene in die kist ligt. De combinatie van het nummer op de kist en het bijbehorende document vormt de identificatie van de overledene. Lid 2 van artikel 8 is van groot belang voor begraafplaatsen. Dat lid geeft aan dat er niet tot begraving wordt overgegaan nádat de houder van de begraafplaats heeft vastgesteld dat het nummer op de kist en het nummer op het document gelijk zijn. Voor de houder van de begraafplaats is dit de zekerheid dat de juiste overledene begraven wordt. De wettekst maakt het duidelijk dat er niet begraven mag worden voordat die controle heeft plaatsgevonden. Lid 3 van artikel 8 is de stok achter de deur voor uitvaartverzoekers om te zorgen dat er een nummer op de kist vermeld is en dat het nummer correspondeert met de gegevens op het document. Constateert de houder van de begraafplaats dat er geen nummer op de kist vermeld is of dat het document ontbreekt of onvolledig is, dan moet er een identificatie van de overledene plaatsvinden. Dat betekent dat de kist

open moet om de identificatie te kunnen uitvoeren. Geen uitvaartverzorger wil dit wanneer hij of zij de begraafplaats opkomt voor de begraving. Dat is door hen te voorkomen door te zorgen dat aan de wettelijke eisen voldaan wordt.

Kwaliteit

Terug naar de uitvoering van lid 2 en de uitkomsten van de kwaliteitstoets. De vraag doet zich voor hoe houders van begraafplaatsen de identiteit van de overledene kunnen controleren wanneer er niemand aanwezig is om de uitvaartstoet te ontvangen. Natuurlijk, wanneer de overledene thuis was opgebaard, er een uitvaartdienst in een kerk is gehouden en er wordt vervolgens direct doorgegaan naar de begraafplaats, dan is de kans dat er een verwisseling van overledenen (kisten) heeft plaatsgevonden te verwaarlozen. Dat ontslaat de houder van de begraafplaats echter niet van zijn wettelijke taak om de identiteit van de overledene te controleren vóórdat de begraving plaatsvindt. Bedenk ook dat in het mortuarium van een grote uitvaartonderneming wellicht tien of meer dezelfde kisten staan. Dan is een risico op verwisseling van kisten groter. Geen begraafplaats wil in het nieuws

komen omdat er een verkeerde overledene is begraven, dat is simpelweg te voorkomen door de wettelijk verplicht gestelde controle uit te voeren. Publiek en begraafplaatsen verwachten van uitvaartverzoekers dat zij kwaliteit leveren. Van begraafplaatsen mag hetzelfde worden verwacht. Wanneer binnen uw organisatie de discussie over wel of niet voorlopen weer opstaat, heb het dan niet alleen over de kosten en over de gastvrijheid – óók heel belangrijk – maar betrek de uitvoering van de wettelijke taak eveneens in de discussie. Is die discussie al gevoerd en er is ooit besloten dat een voorloper of controle overbodig is, voer die discussie dan opnieuw en zorg dat er weer een voorloper is en communiceer dat ook breeduit. Op die wijze krijgen gastvrijheid en de levering van kwaliteit op begraafplaatsen de aandacht die ze verdienen. ■

Waarom het vanuit oogpunt van goed gastheerschap belangrijk is standaard altijd zelf een voorloper te leveren, kan worden gelezen in het artikel 'De stoet welkom heten aan de poort, dat laat je niet aan een ander over'. Het verscheen in het themanummer Gastvrijheid (december 2020). Heeft u dat nummer niet meer? Vraag een pdf aan bij de LOB: lob@begraafplaats.nl

